

1767, 5-48
18

DISSERTATIO
MEDICO-FORENSIS

DE

PARTV LEGITIMO

QUAM

SVMMI NVMNER AVSPICIS

CONSENTIENTE

GRATIOSA FACVLTA TE MEDICA

PRAESIDE

CHRISTIANO RICKMANN

MEDICINAE DOCTORE

D. XVI. OCTOBR. C1910 CCLXVII

PVBLICE DEFENDET

IO. GABRIEL GOTTLIEB DOPPELMAIR

BRANDENB. BARVTH.

MEDICINAE DOCTORANDVS.

IENAE

EX OFFICINA HELLERI.

40.

REPERTORIUM
 MEDICORUM
 DE
 PARTV LEGITIMO
 GRATIOSA FACULTATE MEDICA
 LIBERIS
 CHRISTIANO RICHMANNI
 MEDICINAE DOCTORIS
 D. XVII. OCT. 1710. PUBLI-
 CATA
 IO. GABRIEL GOETTER DOPPELHAAR
 MEDICINAE DOCTORIS
 PUBLI-
 CATA

PRAEFATIO

Tametsi haud paucae quaestiones ab eruditis controuersae in Medicina Forensi occurrunt, nulla tamen res maiores fere motus atque disceptationes non solum inter iurisconsultos atque medicos, sed etiam inter medicos ipsos saepe excitauit, quam partus legitimi disquisitio. Cum scientiis nihil magis noxium sit praeiudiciis, auctoritatis praecipue, quoniam id ea efficiunt, ut asserti cuiusdam vel falsitas vel veritas accuratiori animi lance prorsus non expendatur, cum nudum atque erroneum auctoritatis vel alius praeiudicii fundamentum positum sit: mirum non est, quod ex omni fere aeuo de partu legitimo in utramque partem fuerit disputatum. Multa enim, quod scribit Perillus DE HALLER, in iuris ciuili codicem huc pertinentia transiuerunt et magna HIPPOCRATIS auctoritas fuit, ut etiam ultra, quam fuisset necesse, in tempore partus et alibi ipsi sit obsecutum.*)

In partum itaque legitimum inquirens, eo facilius mihi persuadeo, hanc qualemcunque disquisitionem aequi bonique facturos esse BENEVOLOS LECTORES, quo magis animus fuit decenti studio, pro viribus saltim, de hoc argumento disserendi.

*) In H. BOERHAAVE Method. Stud. Med. Amstel. 1751. p. 803.

P R A E F A T I O.

rendi. Spero fore, qui ita illud suscipiant aequi bonique rerum aestimatores, uti ante aliquot tempus Disquisitiones Osteologicas, germanico idiomate a me conscriptas, a nonnullis in meliorem partem susceptas fuisse certo scio. Non quidem me fugit de quacunque hocce scripto et speciatim de tractatione de medulla ossium, tamquam ex scriptis HALLERIANIS deprompta, in relationibus quibusdam eruditius iudicatum fuisse, ubi hoc tamen mihi sumere posse videor, quod ea, quae de medullae secretionem locutus sum, inde minime hauserim. Et licet Perillustris DE HALLER etiam de medulla et quidem erudite nonnulla differuerit, tamen in lectionem ipsius vasti operis physiologici, quod tunc temporis nondum totum proficiabat, plane ante non incideram, quam mea quacunque conscripsissem, quod multis verbis euincere propositum meum hic non permittit, sed facillimo negotio patebit his, qui illa scripta cum meis comparare voluerint. Fundamentis nonnullis secundum b. HAMBERGERI principia de secretionem in genere praemisissis, ea ad secretionem medullae applicando, de hoc argumento differui, quod his principiis non admissis in scriptis illis physiologicis pertractatum est.

Vt vero conatibus hisce faueas hancque dissertationem aequiori animo excipias, LECTOR BENEVOLE, id est, quod iam in limine TE solum perquam rogatum volo.

DIS.

DISSERTATIO MEDICO - FORENSIS

DE

PARTV LEGITIMO

§. I.

Sicuti medicina quibuscunque promittit sanitatem, siue ipsa miseris aduersa ualitudine utentibus et morbi impetu de-
tentis reddenda sit, siue bene ualentibus et validis conseruanda et a morbis immi-
nentibus praecauenda: ita quoque praepriis iureconsul-
tis, imo theologis, auxiliatrices saepenumero porrigit ma-
nus, operamque suam ea uilitate atque fructu ipsis lo-
cat, ut quamplurimas controuersias maiori circumspectio-
ne pariter atque iustitia diiudicare atque dirimere queant.
Quis enim iurisprudentia medica uel leuiter imbutus nescit,
non solum in foro iuridico, sed etiam in foro ecclesiastico
A haud

haud insolenter moueri quaestiones ac controuersias, quae sine subsidiaria scientiae medicae ope ex aequo et bono diiudicari non possunt? imo nonnullas esse iurisconsultorum leges eiusmodi conditionis, quae ex genuinis medicinae fontibus explicari debeant? Cuius equidem asserti exemplum ponam partum adducendo, quippe cum ratione ipsius non solum in causis ecclesiasticis, sed etiam iuridicis, tum criminalibus, tum ciuilibus motae controuersiae ex castis medicorum effatis pendeant.

§. II.

In foro ciuili de partu legitimo atque illegitimo, quae haud leuis momenti distinctio iureconsultis in usu est, saepe decidendum occurrit. Quum enim partus legitimus haereditatem paternam ab intestato acquirere atque transferre, et, qua haeres necessarius, querelam inofficiosi testamenti, nullitatis et inofficiosae donationis mouere, ac testamentum rumpere possit, in feudis etiam succedendi facultatem habeat; his vero praerogatiuis partus illegitimus excludatur, *a*) ita, ut passim, ubi antiquis adhuc moribus inhaerent, *b*) ad honesta officia ipsum non admittant, neque in honesta societate aut tribu tolerare velint: fieri non potest, quin graues saepe propter *ro meum atque tuum* ex fundamento vel legitimatis, vel illegitimitatis excitentur controuersiae. At enim vero ita res saepe comparata est, ut iudices incerti fluctuantes accurata lance iustitiam expendere et suum cuique tribuere non possint, nisi antea renunciatione, seu responsione medica, statum controuersiae prorsus cognitum habeant. Quae ritur enim inter-

interdum, an femina, marito per longum tempus absente, grauida tamen, honestatem thori obseruarit, an crimine adulterii illud commaculauerit? an neogama, quae partum edit ante ordinarium a celebratis nuptiis pariendi terminum, a nouo marito, cohabitationis carnalis praeuenientis infonte, tamquam ab alio hospite praelibata et ante copulam sacerdotalem iam impraegnata insimulari queat? et quid de diuortio aut erogando aut declinando in controuersis, ex tali fundamento natis, statuendum? an femina post matrimonium vel morte mariti, vel diuortio facto, dissolutum, partum enixa, a pristino viro talem conceperit, an posthabita honestate atque castitate cum alio extraneo rem habuerit? an denique neo-nuptis, sponsaliis cum nuptiis confusis, copula fuerit ante copulationem et hinc ipsi, sancti coniugii adyta nondum ingressi, festinati concubitus repraehensionem incurrant? Quae cum ita sint, necesse sane est, vt medici in quaestionem hanc de partu legitimo medico-forenses diligentius inquirent, eoque magis, quod vel variis argumentis partum illegitimum pro legitimo vendere, vel falsis accusationibus ipsius legitimitatem suspectam reddere interdum tentent. Attamen tanta inter iuriconsultos atque medicos in hoc argumento rerum saepe confusio occurrere videtur, vt statim nescias, cuius partes rectius sequaris, vnde etiam partum legitimum pro illegitimo et pro legitimo illegitimum passim iudicatum inuenies. Quod itaque argumentum, si accuratori animi lance ad iuris ciuillis intentionem atque tenorem probe iam perpendatur, haud sterilis et incongruus labor esse videtur.

A *

*) Vid.

- a) Vid. STRYKIVM de Success. ab intest. Dissert. I. Cap. 2. b) Vid. Ius Prou. Saxon. L. 1. art. 37. vbi legitur: *alle die unehelich geboren sind - - - die sind rechtslos.*

HEINECC. in Dissert. de leuis notae macula. §. 34.

§. III.

Priusquam vero ad euoluendum illud descendam, a re non alienum existimo, nonnulla praemittere et praecipue sensum terminorum ad hunc scopum necessariorum antea explicare, ne in subsequenti dicendorum serie aut remoram patiantur beneuoli lectores, aut ambigui quid legisse putent.

§. IV.

Partus vocabulum sensu improprio varia significatione occurrit, quam hic recensuisse superfluum foret; proprie vero et frequentius partus *a pariendo* dictus medicis indicat istam actionem, qua foetus in lucem editur. Hic loci, vbi de partu legitimo quaeritur, denotat ipsum foetum, seu prolem ex utero materno recens exclusam; *sive* per vias ordinarias extra uterum expressum: *sive* sectione caesarea dicta, in abdomine atque utero manu chirurgica instituta, extractum, caesonem appellatum: quippe in quo significato iurisconsulti ipsaeque leges partus vocabulum assument. c)

- c) Vid. C. WILDVOGELII Dissert. Iurid. de Partu legitimo. Ienae 1710. §. XXL

§. V.

§. V.

Partus (§. praec.) vel viuis in lucem editur, vel mortuus. Attamen distinctio foetus animati et non animati plane plane falsa et nulla est, ita, vt in meridiano sole caecutire hodie putetur, qui negare vellet. Quae distinctio originem duxisse videtur a veterum quorundam ista opinione, ac si corpus humanum ad certum quendam ordinem partium ad modum aedium extrueretur, *d*) vnde etiam foetus animatus audit formatus et in C. C. C. Artic. CXXXI. *ein lebendig gliedmäsig Kind*. Omnem autem foetum a primo statim impraegnationis tempore iam esse animatum, tamquam rem indubitaram et a celeberrimis et egregiis viris iam demonstratam suppono. *e*)

Schol. Quid notet: gliedmäsig, dubium subortum esse legitur in 1, 1. KRESSII *Commentatione in CCC. §. 2. 9.* ad Art. CXXXI. ibique partum vitalem indicare putatur, cum tamen de partu formato seu animato intelligendum esse vel exinde perspicatur: *Kindes so das Leben oder Gliedmaß empfangen haben* etc. quae verba in principio Art. cit. C. C. C. leguntur.

d) Vid. TEICHMEYERI *Instit. Med. Legal. Cap. VIII.*

Quaest. 3.

e) *Ibid. Quaest. 2.*

§ VI.

Certo omnino et determinato a conceptione tempore foetum in vtero matris ad maturitatem perducere atque statim pariendi termino ex ipso in lucem nasci, modo cum aliquali laxitate assumatur, ita vt de vnus alteriusue diei

A 3

aut

aut septimanae tempore anxii non simus, Vnanimi quasi consensu hodierni statuunt medici, castis obseruatis edocti. Experientia scilicet teste docent naturale et ordinarium pariendi tempus nono mense solari absolui, vltraque finem trigesima nonae vel interdum quadragesimae septimanae difficulter differri, atque etiam ante trigessimam octauam vel saepius trigessimam nonam hebdomadem non facile contingere. Partus itaque naturalis terminus incidit intra ducentessimum sexagesimum sextum atque ducentessimum octuagesimum diem a conceptione puta, ita, vt finis hebdomadis trigesima nonae pro maxime regularis termini norma haberi possit; non obstantibus istorum, praecipue veterum opinionibus, qui homini non certum et praefixum, sed varium datum esse pariendi tempus autumant. f)

Schol. Perinde est, siue per menses solares, quorum quilibet triginta diebus constat, siue per menses lunares, quorum quilibet viginti octo diebus exprimitur, calculum instituas. Si enim grauiditatis dies 280 diuidas per 30, quotus erit = 9 mensibus solaribus cum 10 diebus; si diuidas per 28, quotus erit = 10 mensibus lunaribus, at tamen vtroque adsunt 40 septimanae. In tempore tamen gestationis computando triginta dies in quolibet mensem esse computandos, ne error intercedat, iura ciuilia statuunt. g)

f) Conf. ROEDERERI. Dissert. de temporum in grauiditate et partu aestimatione. Goting. 1757.

EIVSD. Element. art. obstetr. §. 114. 217. 218. 219.

PHIL. IAC. WALTHERI Dissert. de partu naturali eiusque vera causa. Argent. 1748.

g) Vid. Ill. HELFELD Iurisp. forens. §. 269.

§. VII.

§. VII.

Quum vero naturae nostrae, sub qua intelligo nexum et efficaciam causarum physicarum, quibus mutationes in corpore nostro contingentes efficiuntur, vis quasi inferri eaque pro circumstantiarum varietate ita turbari possit, ut a legibus praefixis recedere nonnunquam cogatur; hinc pariendi tempus praeter naturam contingere posse, dubium non est. Tempus itaque, quod maiori intervallo a termino ordinario et praefixo recedit, praeternaturale esse patet. (§. praec.)

§. VIII.

Partus ergo est vel naturalis, vel praeternaturalis. Naturalis est, quando ordinario et naturali termino in lucem editur, et quia hic terminus requiritur, ut foetus ad maturitatem perducatur, talis partus etiam maturus, *eine reife zeitige Geburt*, salutari plerumque solet; (§. VI.) praeternaturalis vero est, quando a termino naturali recedit et tempore ab ipso alieno ex utero materno excluditur. (§. praec.)

Schol. Partus naturalis denominatio varia significatione occurrit. In sensu iuridico denotat talem partum, qui ex concubina natus est. In arte obstetricia quoque, ubi sub voce partus non foetus recens natus, sed istam actionem intelligunt, qua foetus ex utero excluditur, partum naturalem definiunt ratione modi, quo fit, quando nempe a solis viribus naturae parturientis sine artificiosa obstetricantis manu perficitur, seu quando labores partus 6 vel 7 horas non excedunt; huic etiam partum

artib.

artificialem seu praeternaturalem ita opponunt, vt sub eo intelligant talem partum, qui sine auxiliatrice artificiosa manu absolui non potest.

§. IX.

Partus praeternaturalis (§. praec.) duplicis est generis, nimirum vel terminum naturalem, ad maturitatem necessarium, (§. VI.) praeoccupat, vel ultra ipsum pro- tenditur. In posteriori casu talis partus audit ferotinus seu retardatus; in priori casu vero partus est non maturus.

§. X.

Qui, non maturus nimirum, (§. praec.) diuidi potest vel ratione temporis, quo naturalem terminum praecurrit, vel ratione potentiae viuendi siue vitalitatis.

§. XI.

Si ad tempus, quo partus non maturus ex vtero pro- dit, respicimus, (§. praec.) tunc partus vel praematuri seu perfecti, vel abortus nomine venit. Partus praematurus seu perfectus, qui etiam praecox audit, *eine frühzeitige Geburt*, dicitur quando sexto mense absoluto, seu post 180 vel 182 diem, qui cadit sub septimi mensis ini- tium, ante naturalem tamen et consuetum pariendi ter- minum (§. VI.) nascitur; abortus vero, *eine unzeitige Ge- burt*, appellatur, quando ante septimum gestationis men- sem ex vtero egreditur, siue viuus tunc temporis, siue mortuus prodeat.

Schol.

Schol. Non dubito fore, qui hanc distinctionem partus perfecti a maturo, qui etiam integer a nonnullis vocatur, non satis idoneam legitimitatis disquisitioni iudicent. Distinctionem tamen inter partum maturum et perfectum, ita ut partus perfectus et praematurus pari passu ambulent, in hac disquisitione necessariam videri, non est quod negari possit. Ea enim admissa, ut infra videbimus, iurisperitorum huc pertinentes leges cum medicorum assertis optime quadrant, cum contra, si partus perfectus cum maturo confundatur et pro vno eodemque habeatur, dissensus intercedat. Neque etiam credendum est novam hanc esse partus perfecti a maturo distinctionem. Etenim **BAUMGAERTNERVS b)** haec de re ita habet: *Equidem vulgo partus perfectus et maturus pro vno eodemque habetur. MARTIANVS autem in MAGNO HIPPOCRATE, Commentar. in L. de natura pueri p. 31, 32, notabilem inter utrumque differentiam intercedere statuit, eandemque similitudine, a seminibus fructibusque petita, illustravit. Sicuti enim poma, si iustam partium magnitudinem et conformationem fere adepti sunt, perfecta quidem, at nondum matura sunt, nec, nisi vi quadam et violento modo auellantur, a stipite paulatim exsiccatos sponte desidunt, donec solis calore diutius excocta maturescant: pari modo foetus, quoad membrorum numerum organicamque structuram, perfectus quidem esse potest, at nondum maturus, nisi tempus gestationis naturale compleuerit, et ex lege et ordine naturae exitum ex utero quaesierit, membrisque suis satis obsirmatus prodierit, ut aerem et alia menta extra uterum melius ferre, certiusque adolefcere valeat.*

B

Schol.

Schol. II. Abortus vocabulum varia significatione apud auctores occurrit, sensu modo latiori, modo strictiori. In sensu latiori abortus est omnis foetus, qui ante nonum mensem solarem absolutum ex aliqua vi et accidenti nascitur. In sensu strictiori abortus modo significat foetum intempestive profus et ante septimum mensem editum; modo foetum mortuum exclusum siue maturum siue non maturum.

b) In Dissert. de differentiis partus viui et vitalis. Altorf. 1747. §. XXIV.

§. XII.

Quod si vero potentiae viuendi seu vitalitatis partus immaturi habetur ratio, (§. X.) tunc partus vel est vitalis, vel non vitalis siue viuus stricte dictus. Vitalis dicitur, quando tanta iam instructus est partium firmitate atque robore, vt actiones seu functiones machinae necessariae perficiantur et hinc talis partus educari atque adulescere queat; non vitalis vero seu viuus stricte dictus nuncupatur, quando vitam ob partes nimis adhuc infirmas atque imperfectas, adeoque necessarias extra vterum functiones perficere non potentes, continuare nequit.

§. XIII.

Partus perfectus seu praematurus licet maturus non sit (§. XI.) et hinc decenti firmitate atque robore partus maturi nondum instructus, tamen, si decens ipsius cura habeatur, in viuis conseruari atque educari potest, experientia

riencia teste, quamquam multi eorum, qui ad terminum pariendi naturalem ex propinquo non accedunt, animam spirent; abortus vero, etiam si viuis expellatur, (§. XI.) quod vero, primis praecipue gestationis mensibus, rarius contingit, vitam tamen, si forsitan vnquam, rarissime saltem, vti infra vltcrius dilucidare occasio erit, continuare poterit. *z*)

Schol. Ex dictis simul intelligitur, cur in dubio partus praematurus et magis adhuc maturus seu naturalis viuis, natus praesumendus sit, abortus vero contra.

z) Conf. G. C. (BAUMGAERTNERI) Dissert. de differentiis partus viuis et vitalis 1747. Altorf. §. XVII. XVIII. XIX. XX. XXI.

§. XIV.

Partus ergo perfectus seu praematurus est partus vitalis, abortus vero ordinarie est partus non vitalis. (§. XI. XII. XIII.)

Schol. Partum maturum seu naturalem (§. VIII.) ob partes satis iam firmas et robustas in vita persistere posse, adeoque vitalem esse, nemo dubitat. Ne tamen hic vitalis maturus atque naturalis cum vitali perfecto siue praematurato confundatur, quod multi neglexerunt, cauendum est. Omnis enim partus maturus seu naturalis ob partes corporis satis iam firmas educari potest, at non omnis partus, qui educari potest, est maturus atque naturalis, cum non solum partui maturo, sed etiam praematurato vitalitas conueniat. „ Partus tamen post sextum

„ gestationis mensem absolutum a die 182. secundum Hippocratis k)
 „ computum, vel a die 180, quippe ab initio septimi mensis, vita-
 „ lis nasci potest et hinc simul clarum fit, cur in dubio partus vi-
 „ talis post sextum mensem seu diem 180 vel 182 a contracto ma-
 „ trimonio natus, praesumi possit ex non anticipato concubitu pro-
 „ genitus; partus vitalis vero ante septimum a celebratis nuptiis men-
 „ sem, ex praelibata venere ortus censetur.

k) in Lib. de septimestri partu in princ.

§. XV.

Ad omnes has partus species (§. VIII. ad XIV.) ad-
plicari potest iurisconsultorum inter partum legitimum at-
que illegitimum distinctio, uti iam explicatum ibo.

§. XVI.

Quae itaque sit partus legitimi atque illegitimi notio,
iam praemonendum est. Partus legitimus in genere est,
qui secundum leges natus est. Quae leges vel sunt istae,
quas a natura sibi relicta ratione temporis, quo partus in
lucem editur, obseruari constat, (§. VI.) vel leges iuris
civilis.

§. XVII.

In primo casu (§. praec.) de partu legitimo medice
sic dicto sermone esse, facile perspicitur. Et in hac
signi-

significatione partus legitimus cum partu maturo atque naturali (§. VIII.) conuenit; illegitimus vero in hoc significato est omnis partus praeternaturalis, adeoque et perfectus seu praematurus et abortus. (§. VIII. IX. XI.) Qui vero significatus, cum ad sensum iuris ciuilibus minime sit accommodatus, a medicina forensi saltem exulare debet, licet in reliqua medicina admitti locumque habere possit, quamuis talem partum melius maturum dixeris, cum sine necessitate verborum significatus multiplicari non debeant. Cum enim in diiudicandis casibus medico-forensibus ciuilibus partum legitimum in sensu medico aliquando sumferint medici, errores quam maximos commiserunt saepe. In foro nempe ciuili partus legitimus esse potest, qui non est maturus, adeoque in sensu medico illegitimus; itidemque in foro ciuili interdum illegitimus habetur, etiamsi sit maturus adeoque in sensu medico legitimus, v. g. ex amore adulterino ab innupta natus.

§. XVIII.

Quod si vero in sensu iuridico partum legitimum assumunt medicinae forensis auctores, (§. XVI.) ita eum definire solent, quod iste partus sit legitimus, qui ex iusto matrimonio non solum, sed etiam tempore ad viuendum apto, quo haereditatem adire potest, est natus; ubi nonnulli etiam addunt, quod debeat esse monstri expers. Haec duo momenta vitalitatem et ex iusto matrimonio procreationem coniunctim semper in partu legitimo adesse debere putatur ideo, quod ex iusto thoro procreatus te-

stamentum rumpere, haereditatem adire; aut saltim, si
 mox moriatur, transferre in alios non possit, nisi tanta
 iam instructus sit partium perfectione atque firmitate, ut
 in viuis subsistere queat; cum partui non vitali, (§. XIII.
 XIV.) ob partes nimium adhuc imperfectas atque infir-
 mas in viuis subsistere non potenti, adeoque pro mortuo
 habendo, iura partus viui non competant, et huc itaque
 valere quod qui mortui nascuntur neque nati neque pro-
 creati videantur. l) Hinc etiam partum ante septimum
 mensem pro mortuo et non nato habendum esse scribit
 ZACHIAS: m) ita enim nascitur, ac si non nasceretur,
 vel nasceretur mortuus, cum habeat omnimodam repugnanti-
 am cum vita et omni aptitudine, ad viuendum exspolietur,
 qua non omnino carere videtur natus post hunc terminum.
 Comparatur ergo natus ante septimum ei, qui nunquam
 natus est, ita ut etiamsi viuus nascatur, quia tamen ob sui
 omnimodam imperfectionem viuere eum naturaliter est
 impossibile, tanquam pro non nato habetur, neque aliter de
 his aestimandum, quam de his qui actu mortui nascuntur,
 qui neque nati, neque pro creati videntur. Ita etiam le-
 gitur apud eundem: n) non obstaret, quod quis in sexto
 mense nasceretur et per aliquot horas, aut etiam dies, vi-
 ueret, ut fieri posse non est ita impossibile, quin aliquando
 non contingat etc. Nam quia hic partus habet cum vita
 talem repugnantiam, ut viuere nullo modo possit, nisi ex
 miraculo, id circo abortiuus dici debet, neque testamen-
 tum, neque donationem rumpere, neque aliud quidquam il-
 li prodesse, quod vero et naturali partui prodesse solet. cet.
 At enim vero sicuti effectus partus legitimi (§. II.) cum ipso

ipſo confundendi non ſunt, ita etiam iuriſconſulti de partu ad haereditatem transferendam et teſtamentum rumpendum idoneo aliter iudicare ſolent. Nonnulli quidem ſtatuerent cum ZACHIA, partum ante ſeptimum geſtationis menſem natum, tamquam abortum et non vitalem, pro non nato habendum atque illegitimum eſſe, in quem tales legitimitatis effectus non cadant. o) Moderni iuriſconſulti tamen putant omnes iuris effectus ipſi competere. „ *Verum merito, inquit WILDVOGELIVS, p) hic*
„ *quaeritur: quamdiu partus talis debeat viuere, ut iuris*
„ *beneficiis utatur, ſue an ſtatim, ac natus eſt, eorundem*
„ *ſiat particeps? Apud omnes Iuris Doctores, quotquot*
„ *equidem vidi, de hac quaerſtione altum eſt ſilentium. Hinc*
„ *ſuam annectit ſententiam: partum, qui quinto menſe,*
„ *vel ſexto naſcitur, tam diu immaturum atque abortiuum*
„ *in iure cenſeri, donec initium perfectionis et maturitatis*
„ *terminumque a lege praerſcriptum attingit, qui in ſeptimi*
„ *menſe ſecundum diem cadit: ita, ut ſi partus talis ante*
„ *illud perfectionis initium decedat, pro non nato habeatur,*
„ *nec ſibi, nec aliis proſit, quia adhuc immaturus cenſetur*
„ *ctr. Quod ſi vero 182 diem ſuperuiuat, licet*
„ *poſtea ſtatim moriatur, iisdem iuris beneficiis gaudebit,*
„ *quo omnis alius partus legitimus, quia qualitatem vitioſam,*
„ *ſam, qua natus eſt, exiit ctr. Nouiores tamen alii*
iuriſconſulti plerumque contrariam ſine limitatione amplectuntur ſententiam, haereditatem ad partum pertinere, modo viuus prodeat, vterius nihil requiri, ita vt haereditatem transmittat, etiamſi illico, ne edita quidem voce, exſpirauerit. q)

Schol.

Schol. I. An et quatenus viuo quidem nato, non tamen vitali, legitimitatis effectus conueniant? id nostrarum partium non est, sed iuriconsultorum diiudicationi merito relinquitur. Medicis quidem sufficit indicasse, qui partus ob partes nimium adhuc infirmas in viuis persistere non possit, qui vero eam ob causam adulescere queat.

Schol. II. Quando contentio oritur inter cognatos atque haeredes, an partus viuis in lucem prodierit, an vero in partu vel breui tempore ante partum iam mortuus fuerit, quod dubium etiam in partu maturo nonimestri interdum excitari potest, quando labores graues et periculosi, cum forti haemorrhagia coniuncti, finem vitae parturienti imponant antequam foetus in lucem perfecte prodierit; tunc, vt talis controuersia rite dirimi queat, obstetrix atque dum partus editus fuit reliqui praesentes examinari debent, an signa vitae in foetu obseruarint, v. g. artuum motum, vagitum vel sonum editum, an respirauerit cetera; vbi tamen notandum, quod foetus viuis nasci potuit, etiam si vagitum non ediderit (*die vier Wände beschrien*) aut ob debilitatem, aut quia possibile est, vt fuerit mutus. Quod eam ob causam expresse ad decidendas veterum iuriconsultorum controuersias disposuit imperator IVSTINIANVS. r) Neque praecise et cum exclusione aliorum signorum vitae vagitum requirit Ius Prou. Saxon. s) vnus enim positio non est alterius exclusio. Si tamen de motu artuum, de vagitu aliisque signis vitae nihil certi constat et testimonii talibus fides non habeatur, ad pulmonum docimasiam simul refugiendum est, an respiratione foetus facta aerem suxerint et hinc aquae innatent, an vero respiratione nondum incepta adhuc compressi aquae

aqueae inieci fundum petant: ex quo tamen experimento nihil certi concludi potest, si vel putredinem iam conceperunt pulmones, vel ac r quod interdum solent, inflatus fuit foetus.

l) L. D. 129. de V. S.

m) Quaest. Medico-legal. L. I. T. II. Quaest. II. n. 17. 18. 19. 20. 21.

n) Lib. I. Tit. II. Quaest. X. n. 20.

o) Vid. MASCARDVM de probationibus Vol. 3. Conclus. 1090. LI 52.

SAM. DE COCCERII Ius Ciuile Controuersum L. I. Tit. VI. p. m. 78.

p) In Dissert. Iurid. de Partu Legitimo Ienae 1710. §. XII.

q) Conf. P. MVLLERI Tractat. Iurid. de Iure Praegnantium Cap. VII. §. XII.

BERGERI Oeconomia Iuris p. 38.

PHILIPPI in Vsu Practico Instit. L. 3. Eclog. 1.

STRYCK in Vsu Moderno Tit. de stat. hom. §. 14.

CARPZOV Part 3. Const. 17. Definit. 18.

TECHMEYERI Instit. Med. Forens. Cap. IX. Quaest. 10.

r) L. 3. C. de posth. haered. inst.

s) Art. 20.

§. XIX.

Quum eam ob causam in medicina forensi de partu legitimo inquiratur, vt medici in casibus obuiis in foro ciuili decenter respondere et iudices ex medicis principis instruere possint, necesse est, vt ad iuris ciuilis tenorem respiciant huiusque ad mentem de legitimitate

C

par-

partus exponant. Ne itaque de partu legitimo aliena differam, iurisconsultorum recentiorum asserta breuibus iam praemittere necessarium esse duco, ita tamen, ut legum huc praecipue pertinentium, ex principiis medicis diiudicandarum, simul habeatur ratio.

§. XX.

Partus legitimus est, qui ex iusto matrimonio est procreatus; et quidem sufficit, quod in iusto matrimonio vel sit conceptus, vel natus. Quando enim partus nascitur, matrimonio vel morte mariti vel diuortio dissoluto, conceptio tamen in iusto thoro facta est, nullum dubium est, quin talis partus ex iusto matrimonio sit procreatus. Quod si vero cohabitatione carnali copulam sacerdotalem anticipante conceptio facta est, postea vero iusto matrimonio subsecuto nascatur partus, iudices aequae benigne ac iuste in fauorem innocens proles de ipsius legitimitate iudicant, cum suppositio iusto matrimonio ipsius effectus, quippe legitimitas proles, negari atque ob parentum delicta innocens partus puniri nequeat. Partus illegitimus ergo est, qui ex iusto matrimonio non est procreatus; quo hinc etiam pertinet partus ex desponsatis natus, matrimonio haud subsecuto; unde etiam talis, cui macula illegitimae natiuitatis vel a matrimonio parentum post partum editum subsecuto, vel ex auctoritate imperantis deletur, legitimatus dicitur. Omni ergo tempore partus ante matrimonium conceptus, post iustum matrimonium con-

contractum vero editus, esse potest legitimus, etsi vel altero nuptiarum die ex utero prodeat proles. *u)*)

r)) L. II. C. de naturalibus liberis.

u)) Vid. ill. HELPFELD in Iurisprudentia Forensi secundum pandectarum ordinem Tit. de stat. homin. §. 118.

SCHAMBERG in Compend. Iuris Digestorum eod. Tit. §. 2.

BERGER in Oeconomia Iuris p. 38.

§. XXI.

Minime tamen partus ex concubitu sponsae cum hospite quodam anticipato ortus et ante iustum a celebratis nuptiis pariendi terminum editus, ex iusto matrimonio procreatus est. Hinc partus ex copula carnali copulam sacerdotalem praeueniente, ante iustum terminum in lucem editus, tunc tantum legitimus est, si a patre agnoscat, vel a matre maritum esse patrem probeatur, *v)*) ita, ut post sextum mensem a copula sacerdotali absolutum natus, in dubio ex iusto matrimonio procreatus praesumatur, (§. IV. c. Schol.) legibus cum HIPPOCRATIS effatis, ad quae pronocant, in eo convenientibus, a septimo gestationis mense partum in vita persistere atque educari posse.

v)) l. §. praecc. cit.

C 2

§. XXII.

§. XXII.

Quas itaque leges adducere (§. praec.) haud in congruum fore existimo :

L. 3. §. fin. D. de suis et legit. haered.

De eo autem, qui 182 die natus est, HIPPOCRATES scripsit et DIVVS PIVS Pontificibus rescripsit, iusto tempore videri natum.

L. 12. D. de Statu homin.

Septimo mense nasci partum perfectum, iam receptum est propter auctoritatem Doctissimi Viri HIPPOCRATIS et ideo credendum est, eum, qui ex iustis nuptiis septimo mense natus est, iustum esse filium.

Asserit nimirum HIPPOCRATES: septimi menses in praegnantibus, foetibus perfectionis initium adferunt; — — — qui septimo mense nati sunt, supersunt quidam licet ex multis pauci; — — — septimestres autem nascuntur diebus 182; id quod cadit sub septimi mensis initium. w)

w) Conf. HIPPOCRATIS Opera ANVTIO FOESIO interprete Sect. III. in Lib. de septimestri partu.

§. XXIII.

Ut itaque ad harum legum normam de partu legitimo in vita civili rite dijudicari queat, notandum est, quod

quod iusta lance plane illud fieri non possit, si ita eae interpretentur, septimo post celebratas nuptias mense, seu expleto anni dimidio, partum omnibus numeris absolutum, maturum et tali similem, qui sub finem noni mensis solaris, teste experientia alias nascitur, ex utero materno tamquam tempore conueniente prodire et hinc de partu, qui septimo mense a contracto matrimonio in lucem editur, quippe qui absolute legitimus sit, in foro quaestionem locum non habere. x) Nulla quidem contentione inter coniuges a marito zelotypo excitata, facile hoc largiri potest, quum iudex ad consequendam multam cohabitationis carnalis anticipatae non debeat quaestionem partui septimestri mouere, id quod in iudiciis et consistoriis etiam vltu fori receptum est. y) Et sane allegatae leges sancire videntur, partum a septimo mense iustum videri seu praesumi in dubio debere ideo, vt fama coniugum in dubio in saluo sit atque in honorem matrimonii et fauorem infantis ansa multiplicibus motibus praescindatur, quae certo orirentur, si omnes casus in foro ventilari deberent, vbi partus post sextum a contracto matrimonio mensem ante ordinarium terminum nascitur, quem etiam HIPPOCRATES nono mense solaris absoluto 280 diem esse statuit. z) Et quidem non sine ratione, vti supra iam monui, partus talis ex iusto matrimonio ac non praecupato concubitu natus in dubio praesumitur, cum etiam partus perfectus seu praematurus, tamquam vitalis, educari possit et probabile omnino sit, maritum statim post initum matrimonium, cum plena potestas sit, coitum cum vxore sua exercuisse.

C 3

Quid

Quid vero, si maritus concubitus copulam sacerdotalem praeuenientis sibi in sciis, partum tamquam snimeftrem et maturum suspectum habeat et pro suo et legitimo agnoscere nolit et onus probandi velit suscipere? An tunc praesumptio partus legitimi probationem in contrarium excludit, vti multi putant? Non videtur incognita causa marito inuito partum pro legitimo obrudi posse a) et contraria ratione in Facultate Viadrina 1691 in causa personae illustris pronunciatum fuisse legitur, in qua matres familias risere, quum audirent aduocatos deserere, partum sanum ac robustum septimo mense natum videri. b) Natura vtique per tantos saltus, vti infra videbimus, in consummatione foetus plane maturi non agit tantaque celeritate sobolem ad debitam celeritatem euehere nequit. Dixit tamen HIPPOCRATES, vir doctissimus atque auctoritate pollens? Sed praeterea, quod forsitan aliter, quam ipse COVS effatus est, interpretari plerumque soleat, *certe etiam*, quod scribit magnus VAN SWIETEN, c) *magnus HIPPOCRATES, si nouisset recentiorum inuenta, maior fuisset.* Tota fere HIPPOCRATIS de partu doctrina erroneis numerorum pythagoraeorum hypothesebus superstructa est, d) et experientiam testem non habet. Quis quaeso medicorum praconceptis opinionibus non occupatus, serio hodie adfirmare audebit ex mente HIPPOCRATIS, e) partum octauo mense enixum nullum vnquam educari atque in vita subsistere, cum ratione atque experientia potius in aprico positum sit, quo prouectiores et ad ordinarium terminum propius accedentes sint foetus, eo etiam esse vegetiores? Rationi itaque

con-

consentaneum omnino videtur, vt leges istae, quae antiquorum talibus erroneis hypothefibus nituntur, corruant et vim suam hodie perdant, si experientia et melioribus rationibus hypothefes illae, tamquam ipsarum fundamenta, euertantur.

- x) Conf. P. MULLERI Tractat. Iurid. de Iure Praegnantium Cap. III. §. XIII.
- y) Conf. SAMVELIS DE COCCII Ius Ciuile Controuersum L. I. Tit. VI. p. 82.
- z) in L. de Carnibus circa fin.
- α) L. 6. D. de his, qui sui vel alieni iuris.
LEYSER in Medit. ad Pand. Spec. 260. M. 4.
- β) Confer. SAMVELIS DE COCCII Ius Ciuile Controuersum L. I. T. VI. p. m. 80.
- γ) In Commentariis in H. BOERHAAVE aphor. §. 3.
- δ) C. HIPPOCRATIS Opera A. FOESIO interprete Sect. III. in Lib. de Carnibus circa finem.
- ε) IBID. et in L. de octimestri partu in princ.

§. XXIV.

Medicis ergo (§. XX. ad XXIII.) ratione partus legitimi interdum in foro respondendum est :

- 1) an partus ex concubitu iustum matrimonium praeueniente sit procreatus, nec ne ?
- 2) an partus, matrimonio dissoluto editus, ex pristino marito ortum ducat, nec ne ?

§. XXV.

§. XXV.

Quod ad primam quaestionem (§. praec.) attinet, necesse est, ut tam temporis matrimonii contracti, quam praecipue qualitatis partus eiusque perfectioris, vel imperfectioris conformationis habeatur ratio, an nempe partus adultior iam sit, quam qui a celebratis nuptiis esse queat. Nisi enim simul subiecti, de quo responderi debet, inspectio atque examen instituat, fieri non potest, quin interdum vel partus non maturus, tam praematurus, quam abortus (§. XI. XIII.) praeter iustum atque rectum ex anticipato concubitu procreatus censeatur, vel partus maturus (§. VIII.) ex anticipata cohabitatione re vera ortus, pro praematurato seu perfecto, et hinc pro tali, qui durante matrimonio conceptus sit, venditetur.

§ XXVI.

De partu ante septimum mensem a celebratis nuptiis nato, in foro civili non multum disputabitur inter aduocatos, an ex concubitu anticipato ortum ducat, nec ne, quum partum primis intercedentibus his mensibus v. g. quintimestrem, sextimestrem, vegetum tamen et robustum, ex praematuris amplexibus procreatum esse, nemo prudens et rationalis medicus hodie dubitet, omnesque etiam horum mensium tales partus in foro ex anticipato concubitu orti censeantur. f) Quod si vero eiusmodi partus re vera est abortus (§. XI.) et intempestiue prorsus exclusus, id non solum ex causis abortum produ-

cen-

centibus v. g. terrore, ira, nimia corporis concussione etc. et symptomatibus, cum abortus tam a parte foetus, quam etiam matris, ob grauem praecipue haemorrhagiam, periculo non careat, sed etiam ex inspectione partus ipsius instituta facile cognoscitur. Abortum nimirum indicat statura seu magnitudo foetus breuior, corpus minus torosum et macilentum, pondus leuius, artus graciles tenuisque, hiatus rhomboides seu fons pulsabilis in vertice maior, ossaque cranii valde mollia, tenuia, quae latius ab inuicem dehiscunt, funiculus vmbilicalis maxime tenuis, tota cutis tenuis, rubra, sanguine per teneram epidermidem pellucente, vngues molles, imperfecti cet. Abortus bimestris, trimestris, quadrimestris, ordinarie mortuus in lucem prodit, aut saltim ob nimiam debilitatem atque imperfectionem manifesta vitae signa prodere vix valet, cum ne quidem in vtero contentus ante medium gestationis motu suo talia exhibeat. Hinc iure **BAVMGAERTNERVS** g) ad rarissimos casus illum a **MAVRICEAV** in observationibus suis annotatum relegat, qui narrat de foetu quodam trimestri abortiuo, statura valde paruo, viuo tamen nato, ita vt per dimidiam horam tam brachia quam pedes commouerit atque os deductis maxillis aliquoties aperuerit, (conuulsus forte) vt quilibet adstantium facile hunc motum cognoscere potuerit. Quod si vero viuus prodeat, quod ab abortu quinquimestri et magis adhuc a sextimestri minus alienum est, nutritione tamen ex materno sanguine haecenus per venam vmbilicalem allato, cum plane alia iam viuendi ratio sit, ad sui complementum carere actionesque necessarias et foetui

D

ma-

maturu conuenientes exercere nequit. Nimirum lac ex mammis fugere earumque papillas labiis prehendere non valet, lac vero in os instillatum aegre absorbet, et nutrimento minus blando, quippe conuulsionibus aptus, mox interficitur et suffocatur, meconium atque urinam excernere non potest, non vagit, sed oculis clausis quasi mortuus iacet et maxime debilis est, ita vt vix vitae signa prodant, nisi refocillatus in vitam quasi reuocetur, hincque animam, cum aerem etiam ambientem et pro teneritudine sua nimis frigidum perferre nequeat, ordinarie mox dimittit (§. XIII. XIV.)

f) Conf. SAMVELIS DE COCCII Ius Civile Controuersium L. I. Tit. VI. p. m. 79.

g) in Dissert. de differentiis partus viui et vitalis §. XVII.

§. XXVII.

Disputatur inter medicos an partus abortiuus vitalis esse et in viuus conseruari possit. (§. XIII.) Plura quidem hinc inde leguntur exempla abortiuum vitalium, quod tamen locum fere non habet, nisi forte interdum, quando sextimestris ad septimum mensem proxime accedat et omni cura decenter conseruetur. h) Et sane inter rariora pertinent illa apud magnum illum BOERHAAVII Commentatorem posita exempla, quae hic loci adduxisse nonnullis haud ingratum fore existimo. Ita enim habet: i) *Neque tamen immaturos foetus certo perire debere constat exemplo Fortunati Liceti, cuius mater grauida, succussibus in molesto itinere, et grauis tempestatis*

pestatis terrore, abortum passa fuit, credens se non multum a septimo grauiditatis mense abesse: recens natus non superabat palmae manus magnitudinem. Pater medicus tamen non desperabat de conseruando filio et tenerum corpusculum fouis in furno tepido, simili fere artificio, ac Aegyptii oua tractare solent, vt absque incubatu gallinae pulli excludantur; nutricem instruxit, quomodo alere deberet tenellum, et sollicitudinis suae praemium hoc nactus fuit, vt non tantum adolesceret, sed multis operibus eruditus clarus octogesimo fere aetatis annum attingeret, dum moreretur. Alterius non minus notabilis exempli in iisdem Commentariis h) sequentia prostant verba: Quinto grauiditatis mense excludebatur foetus, viuus quidem, sed pusillus et debilis admodum: non plorabat et vix respirare videbatur, oculi clausi erant, membra flaccida et pendula; leues quidam motus testabantur vitam soli: mollibus rectus linteis blando fouebatur calore, guttatim dabatur pauculum lactis tepidi; quod deglutiit; mansit in eodem praecise statu per quatuor integros menses, leuissimos tantum motus faciens; nullum edebat planctum; nullum excrementum deposuit. Post quatuor menses absolutos incepit plorare, excrementa deponere, corpus mouere, ubera ducere et crescere simili modo ac alii infantes et tam feliciter quidem, vt circa decimum sextum a natiuitate mensem coetaneos robore superaret.

Schol. Vt ex statura magis accurate determinari possit vera abortus aetas, haec conferri potest cum iconibus, quas de abortu bimestri,

D 2

tri-

trimestri, quadrimestri, quinquimestri et sextimestri posteritati reliquit
 KERCKRINGIUS in *Osteogenia foetuum* Tab. 32. 33. 34. 35. 36.

b) Vid. Dissert. modo cit. §. XIX. XX.

i) Vid. G. VAN SWIETEN Commentar. T. IV. §. 1309.

k) l. cit. T. IV. §. 1310.

§. XXVIII.

De partu praematurato (§. XI.) seu post sextum men-
 sem absolutum a contracto matrimonio ante ordinarium
 terminum enixo, disceptatur in foro, l) an ex cohabita-
 tione carnali iustum matrimonium praeueniente ortum
 ducat, nec ne? Neque certe sufficit, quae quam pluri-
 mis inhaeret opinio, qui mensem septimum ex omnium
 medicorum ac philosophorum sententia legitimum esse
 pariendi tempus autumant, vt illius tantum temporis
 habeatur ratio, quo partus vitalis nasci potest, (§. XIII.
 XIV.) sed praeprius conformatio et qualitas foetus ma-
 gis vel minus perfecta et matura examinanda venit, an
 partus vitalis sit praematurus, an vero maturus et natura-
 lis. (§. XXIII.) Multa quidem de viri robore, de ipsius per-
 fecta atque agili sanitate, de temperamento calido atque san-
 guineo et seminis spirituosioris efficacia; de feminae vero
 vigore, iuuentute, victu pleno atque lauto, similibusque,
 tanquam circumstantiis maturitatem foetus praecipitan-
 tibus, nonnulli in fauorem feminarum adducunt, sed nugae
 sunt, quibus frustra ad defendendam malam causam vtun-
 tur, qui partum vitalem praematurum cum vitali maturo
 confundunt et solae vitalitatis rationem habent, cum fidis
 accura-

accuratorum artis obstetriciae doctorum obseruatis minime talia respondeant, *m*) sed ex errore calculi grauidarum ex fallaci mensium, primis grauiditatis mensibus interdum adhuc fluentium, signo plerumque ducti, aut fictione proueniant. Et sane iustam suspicionem adauget, quod a neo-nupta primus partus septimo a contracto matrimonio interdum nascatur maturus sanus atque robustus et vegetus, cum tamen iisdem circumstantiis manentibus, alter partus nouem menses semper in utero latere debeat, antequam maturus nempe prodire queat, quod neque ipse HIPPOCRATES negat, cum plurimum interire septimestrem adfirmet. (§. XXII.) Huc itaque etiam valet, quod de partu quinquemestri et sextimestri maturo iudicat GOELICKE: *n*) *caluum, vanum et irritum esse subterfugium, si quae sponsalia cum nuptiis confudisset, ac proinde partum vitalem omnibus numeris absolutum edidisset, inde anticipationem istarum cupediarum excusare vellet, quod uterque parentum robusti et quasi athletici corporis habitus, nec non plethoricae atque viuidae constitutionis fuerit: mulieres enim Westphalae quae pane grassiori (bon pour Nicol) et Helvetiae, quae solo lacte et caseo vescuntur, indeque robustum corporis habitum contrahere solent, terminum partus ordinarium ideo anticipare non solent, sed feminarum tenerrimarum et maxime delicatarum victu delicatiori videntium instar, ordinarium et maxime solemne pariendi tempus expectare debent, ut partus suos robustos et ut loqui vulgo amant, quadratos vitales et legitimos excludant.*

l) Conf. SAMVELIS DE COCCII *lib. Ciuile Controuersum*
Tit. VI. p. m. 79. 80. 81.

- m) Conf. ROEDERERI Element. art. obstet. §. 219.
 G. C. DETHARDINGII Dissert. de foetus immaturi exclusione
 Rostochii 1748. §. 45.
 ZACHIAE Quaestiones Medico-legal. L. I. Tit. II. Quae III.
 de partu septimestr.
 n) in Medic. Forens. §. 12. N. XIII. Sect. III.

§. XXIX.

In examine autem instituendo, an partus sit maturus, aut praematurus (§. praec.) ad sequentia praecipue probe attendendum est:

- 1) quod etiam hic non solum talibus causis, quae contractionem uteri spasmodicam et nexus placentae cum utero solutionem efficiunt v. g. terrore, ira, lapsu etc. citius ad pariendum incitetur generitrix, sed etiam symptomata saepe grauiora adsint;
- 2) pondus foetus maturi sex libris saltem aequale est, in foetu praematurato paruo et macilento contra, ubi infra quintam libram saepe subsistit, alias inter quintam sextamque libram medium est. Qui itaque partus aequat pondere vel superat sex libras, maturus est, qui non aequat praematurus censetur, praecipue, si ad sextam libram ex propinquo non ascendit;
- 3) dimensio in partu maturo ad minimum aequalis esse debet longitudini vnus pedis atque sex pollicum. Si ergo magnitudo nondum aequalis est magnitudini vnus pedis, immaturus videtur partus; monendum enim

enim est, minorem quodammodo in mensura longitudinis, quam pondere maturorum et praematurorum differentiam saepe obseruari, cum massa magis, quam longitudo foetus vltimis mensibus crescere videatur;

- 4) funiculus vmbilicalis in partu maturo magis crassus, in praematurato vero magis tenuis est; in partu etiam praematurato vitium secundinis adhaerens saepissime deprehenditur;
- 5) partus maturus capillis veris in capite est instructus, in praematurato vero tales sunt tenerrimi, albicantes, flavescentes et nitentes;
- 6) partus maturus vngues in pedibus manibusque magis longos habet et induratos; in praematurato vero sunt ordinarie magis molles atque breues;
- 7) in foetu praematurato masculino scrotum vt plurimum testiculis est vacuum; in feminino vero pudendorum labia insigni tumore eleuantur;
- 8) in praematurato partu hiatus rhomboides in capite seu fontanella plus distat ossaque bregmatis ad suturae sagittalis longitudinem minus coeunt;
- 9) tenerrima est cuticula in partu praematurato et color ipsius non est albidus, vt in maturo, sed rubescens, labia oris praecipue atque auriculae carnis cruentae iustar sese sistunt, aures sunt tenues, palpebrae conniuentes atque tenerrima supercilia;

10) in partu praematurato adest impotentia decenter exercendi actiones partui maturo conuenientes. Nimirum partus maturus, vbi in lucem est editus, aluum exonerat, vrinam excernit, membra perfecte mouet, vbera ducit, cibumque conuenientem oblatum appetit, oculos saepe aperit et viuide circumspicit, vox sufficiens cum eiulatu se prodit etc; partus praematurus vero imbecillis est, membra sine impedimento et pro lubitu mouere, papillas labiis praehendere atque lac fugere decenter aut plane non potest, cibumque oblatum non appetit, continuo fere fomno detinetur; frigus aeris ambientis pro teneritudine sua perferre non potest etc. o)

Schol. Quamuis etiam concedatur, haec signa, quibus partus maturus a praematurato distinguitur, potissimum valere de tali foetu maturo, qui sanus prodiit et cuius incrementum corporis ob morbum, quem vel ipse in vtero, vel mater grauida sustinuit, nullam remoram est passum: tamen exinde contra hanc methodum distinguendi nihil inferri potest. Quia enim partus, absoluto licet nouem mensium termino natus, exiguus et minus robustus esse potest, ita, vt praematurum speciem prae se ferat, inde tamen legitimitatis certitudini nihil detrahitur, cum non solum ob tempus iustum, quo natus est, dubium illi, ac si durante matrimonio conceptus non sit, moueri nequeat, sed etiam inde consequentia non valeat, vt quoque partus praematurus partui maturo, sano vgeto atque robusto similis nasci queat. Veluti enim pro ratione singulorum mensium substantia ossium foetus variam ac a priori diuersam exhibet faciem: ita etiam reliqua maturitatis signa, quae intra nouem menses perficienda sunt, intra septem vel octo menses absolui non possunt.

Atta-

Attamen hoc certum est, quod recensita signa non distribuitur, sed collectiue sumi debeant, si cum certitudine in foro de maturitate foetus respondere quis velit. Potissimum etiam ex iis partus septimestris et octimestris a maturo distinguitur, quo magis enim partus praematurus ad naturam maturi infantis accedit, eo magis signa partus praematuri euanescent. Qui vero ex magnitudine foetus editi magis accurate determinare vult, num partus sit septimestris, octimestris, aut nonimestris, iste magnitudinem talis foetus conferat cum iconibus, quas de foetu septimestri, octimestri et nonimestri KERKRINGIUS in *Osteogenia foetuum* Tab. 37. 38. 39. exhibuit.

o) Conf. Dissert. Celeb. ROEDERERI de temporum in grauiditate et partu aestimatione Goeting. 1757.

EIVSD. Element. art. obstetr. §. 219. 220.

§. XL.

Quod alteram concernit quaestionem (§. XXIV.) inquirendum est, ad quod vsque tempus partus ex semine mariti vel defuncti, vel absentis, vel diuortio separati nasci queat? Partus ferotini (§. IX.) rariora certe sunt exempla. Multae quidem leguntur narratiunculae, quae inter credulos homines ad sensum et admirationem promiscue obtinent, cum tamen saepissime ficti quid subit, quo refugia atque latebras quaesierunt feminae suspectae. Multae etiam excogitatae sunt causae, pariendi naturalem terminum (§. VI.) prolongantes, tam a parte matris, quam mariti atque foetus desumptae, p) quas omnes hic recensuisse longum foret. Sed certe summa in hac re opus

E est

est circumspeditione, cum a possibilitate et rariori forsã casu ad quemcunque talem relatum atque obuientem concludere minime conueniat, vt taceam, partim causas retardantes in medium prolatas v. g. animi afflictiones, diarrhoeas etc. vteri praematuram potius constrictionem spasmodicam, adeoque intempestiuam magis foetuum exclusionem producere, partim vero v. g. morbos acutos et reiteratas in ipsis sanguinis missiones, fidis obseruatis plane non respondere.

p) Confer. D. M. ALBERTI Dissert. de Partu Serotiono. Halae 1729.

XIVSDEM Dissert. de Grauiditate Prolongata Halae. 1755.

§. XLI.

Non enim proferendae solum sunt causae imaginariae, quibus partum retardari vulgo putatur, sed etiam casta experientia cum rationibus coniungi debet. Si accuratiores talium medicos obseruatores consulas, aliter plane sentire solent. *Nihil hic valet*, loquitur Celeberrimus ROEDERER, q) *energia seminis deficiens, morbofa, vel debilis patris constitutio, matris dispositio phytica, hectica, qua foetus sufficienti alimento privatur, nihil status matris cachecticus, fluxus menstruus, tempore gestationis contingens, diarrhoea aliusue morbus; nihil nimia vteri amplitudo, nihil affectus matris vehementior, qualis tristitia; nihil diaeta matris extraordinaria, vel inaedia; nihil foetus debilitas et dispositio morbofa; nihil plures foetus in utero detenti. Tantum enim abest, vt haec causae foetus moram in utero retar-*

tardent, ut potius accelerent. Viduae quidem hisce vanis speciebus illicitam venerem defendere atque haereditates aucupari, quin imo medicos nimis credulos in suas partes trahere student, sed mera sunt ludibria, praetereaque nihil. Imbecilles etiam feminas et morbosas vegetos tamen infantes ordinario termino in lucem edere atque in exclusione foetus prolonganda nihil plane contribuere observationes in contrarium docent. r) Neque etiam morbos acutos et repletam venae sectionem, vt putant, foetui nocere illumque retardare crebra experientia loquitur. Ita de hac re habet Illusttris atque operibus Celeberrimus VAN SWIETEN: s) In muliere sex menses grauida acutam pleuritidem, tribus venae sectionibus, intra nocturni spatium insituta, curavi feliciter, quae postea debito tempore prolem peperit quam felicissime. Similes casus habentur apud alios.

g) in Element. artis obstetr. §. 217 218.

Adde G. C. DETHARDINGII Dissert. de foetus immaturi exclusione Rostochii 1740. §. VII. VIII.

SCHVRIGII Embryolog. Sect. II. Cap. II. §. 19. sequ.

r) Conf. ROEDERERI Dissert. de temporum in grauiditate et partu aestimatione, Goetting. 1757. §. IX. X, XI.

s) in Commentar. in H. BOERHAAVE Aphor. T. IV. §. 1297.

§. XLII.

Ad vnam alteramue tamen septimanam, imo ad finem forsán decimi mensis gestationem differri posse, non est, quod negari debeat, cum accuratiores medici harum rerum

tale quid obseruarint. t) Hinc, vt etiam hic multiplici-
 bus motibus et superfluis controuersis occasio praescindere
 tur, Romani in fauorem infantis sapienter legibus sancie-
 runt, vt in dubio partus decimestris pro legitimo haberi
 debeat. Ita enim habent: *Si quis patri in decem mensibus
 proximis natus escit, iustus esto.* v) *Post decem menses mor-
 tis natus non admittetur ad legitimam haereditatem.* w) At-
 tamen in casu in foro ciuili quaestionibus motis obui non
 statim temere pro legitimo (§. XX.) declarandus est partus
 in fine decimi mensis natus, cum haud adeo frequenter ille
 obseruetur, adeoque praesumptio saltim aliqualis illicitae ve-
 neris semper subsit, sed circumstantiae antea probe sunt ex-
 pendendae: an maritus lenta, aut subitanea morte occubue-
 rit; an ante obitum longiori temporis spatio ad generandum
 ineptus, aegrotto nempe corpore vsus fuerit; an verae aut
 saltim probabiles causae partum retardantes adfuerint, nec
 ne; an modestae vitae et suspitione illicitae consuetudinis
 libera sit femina, an potius morum ratio suspitionem adau-
 geat; an partus editus sit maturus, aut praematurus, id
 quod ex signis supra (§. XXIX.) recensitis cognoscitur,
 cum de posteriori, quippe non maturo et hinc breuiori tem-
 poris spatio in utero matris gesto, quod post mortem ma-
 riti, vel eiusdem ab vxore separationem conceptus sit, ma-
 iori certitudine iudicari queat.

Schol. Sunt, qui credunt *IUSTINIANVM* per *Nov. 39. e. 2.*

§. 1. vbi ita legitur: *si peperit mulier circa terminum anni, tunc indu-
 bitatum esse, sobolem non consistere ex priori matrimonio; terminum
 hunc prolongasse, ita vt etiam partus in principio vndecimi mensis pro
 legitimo*

legitimo haberi debeat. x) Ita tamen interpretari non debere aliis placeat, cum sub *termino anni* non tam principium undecimi mensis, quam duo ultimos menses anni luciferi subintelligi credant. Vid. s. c. o c c x. r y m in L. I. T. VI. p. m. 83. 84. 85. Ill. HELFELD in Jurispr. forens. §. 118. SCHAYMBURG in Comp. Digest. Tit. de Stat. hom. §. 2. Si ex medicis principis iudicandum est, non necesse est, ut fiat talis prolongatio termini, ad quem usque legitimus nasci possit partus, cum rarissime ad finem decimi mensis grauiditas a conceptione extendatur.

- i) Conf. ROEDERERI Elem. art. obstetr. §. 223.
EIVSD. Dissert. de temporum in grauiditate et partu aestimatione 1757. Cotting.
- v) Vid. HOFFMANN. in Historia Juris Part. II. p. 186.
- w) L. 3. §. II. D. de suis et legit. haered.
- z) Vid. c. WILDVOGELII Diss. Jurid. de Partu Legitimo 1710. Ienae §. XV.

§. XLIII.

Seriores autem partus et magno admodum interuallo ferotini, artis obstetriciae doctorum castis obseruatis non respondent. y) Non desunt quidem passim obseruationes partuum undecimesetrium, sed prouti suspicione non carent, ita partui duodecimesetri, tredecimesetri, etc. fides habenda non est. *Absit, inquit* DETHARDINGIVS, z) *ut experientiam Celeberrimorum quorundam*

medicorum in dubium plane vocem; vel ea de nihilo
 esse perhibeam, quae integrae Facultates variis argumen-
 tis statuminare voluerunt, licet dissimulare non possim,
 medicos hosce in fauorem matrimonii quandoque exti-
 tisse iusto liberaliores et a probabilitate ad certitudinem
 rei conclusiones suas formasse. Hinc casus a nonnullis
 in contrarium prolati aut ex signis grauiditatis incertis et
 errore calculi proueniunt, aut a viduis earumque defenso-
 ribus vana castitatis specie ficti censentur. Et cum ex men-
 sibus subsistentibus, inordinatis, grauiditatis quaedam alia
 signa interdum efficientibus; ex vteri inflatione, mensium
 inordinatorum saepe comite, dum a sanguine grumoso re-
 tento et in vtero putrescente, indeque aere elastico libera-
 to, abdomen expanditur; ex motibus flatuum, in abdo-
 mine motum infantis mentientibus, nihil certi de grauidi-
 tate iudicari possit: a) intelligitur quid de casibus, talibus
 gestationis fundamentis nitentibus, iudicandum sit, ad quo-
 rum classem etiam ille IAVOLENAE partus posthumus
 tredecimestrus, marito 59. annorum haud adeo longo inter-
 uallo post celebratas nuptias mortuo, non sine ratione perti-
 nere videtur. b) Vt enim partus serotinus rite diiudicari
 requiritur. Saepe enim flatu attolli vterum mensibusque
 subsistentibus, inordinatis, aliisque signis gestationis incer-
 tis praesentibus, de grauiditate sibi imponere feminas, expe-
 rientia saepe docuit, quae cum concepisse arbitrantur, licet
 non

non nisi mense subsequenti, vel altero concipiant, postmodum foetum ferotinum edidisse sibi aliisque persuadent,

γ) C. ROEDERERI Elem. art. obstetr. §. 223.

ΕΙΥΣΔ. Dissert. de temporum in grauiditate et partu aestimatione §. IX.

z) in Dissert. de foetus immaturi exclusione Rostoch. 1748. §. VI.

α) Conf. VAN SWIETEN Commentar. T. IV. §. 1239. 1224.

β) in Dissert. C. G. WAGNERI de partu tredecimestri Praeside L. MEISTERO. Helmst. 1727.

§ XLIV.

Notandum tamen, quod partus rariores longo admodum intervallo ferotini eiusmodi conditionis, vt imperfecti, mortui, putrefacti, exsiccati, in ouariis, tubis FALLOPII, et cauo abdominis interdum delitescentes, post longam moram excludantur, hic loci partum ferotinum suffulcire nequeant, cum de grauiditate tali extraordinaria et cum causa morbosa coniuncta in foro disceptatio intercedere, et praecipue in foro ciuili, non soleat; quoniam hic causae, partus talis iustam exclusionem impediens, in dubium vocari non possunt.

§. XLV.

S. XLV.

Quid ratione partus suppositi, superfoetationis, monstri, hermaphroditi, partus gemellorum, in legitimitate, successione et haereditatibus capiendis vel transferendis notandum sit, adhuc differere possem; ast cum talia partim rarius occurrant, partim quoque ex suis principiis, ex medicina forensi petendis, facile diiudicari queant, ne nimis prolixus euadam disertationisque cancellos transgrediar, vela iam contraham.

F I N I S.

Errata.

- p. 19. lin. 18. pro §. IV. c. Schol. lege §. XIV. c. Schol.
 p. 21. lin. 19. pro quae lege qui.
 p. 22. lin. 14. pro celeritatem lege conformationem.
 p. 22. lin. 27. pro aprico lege apricum.

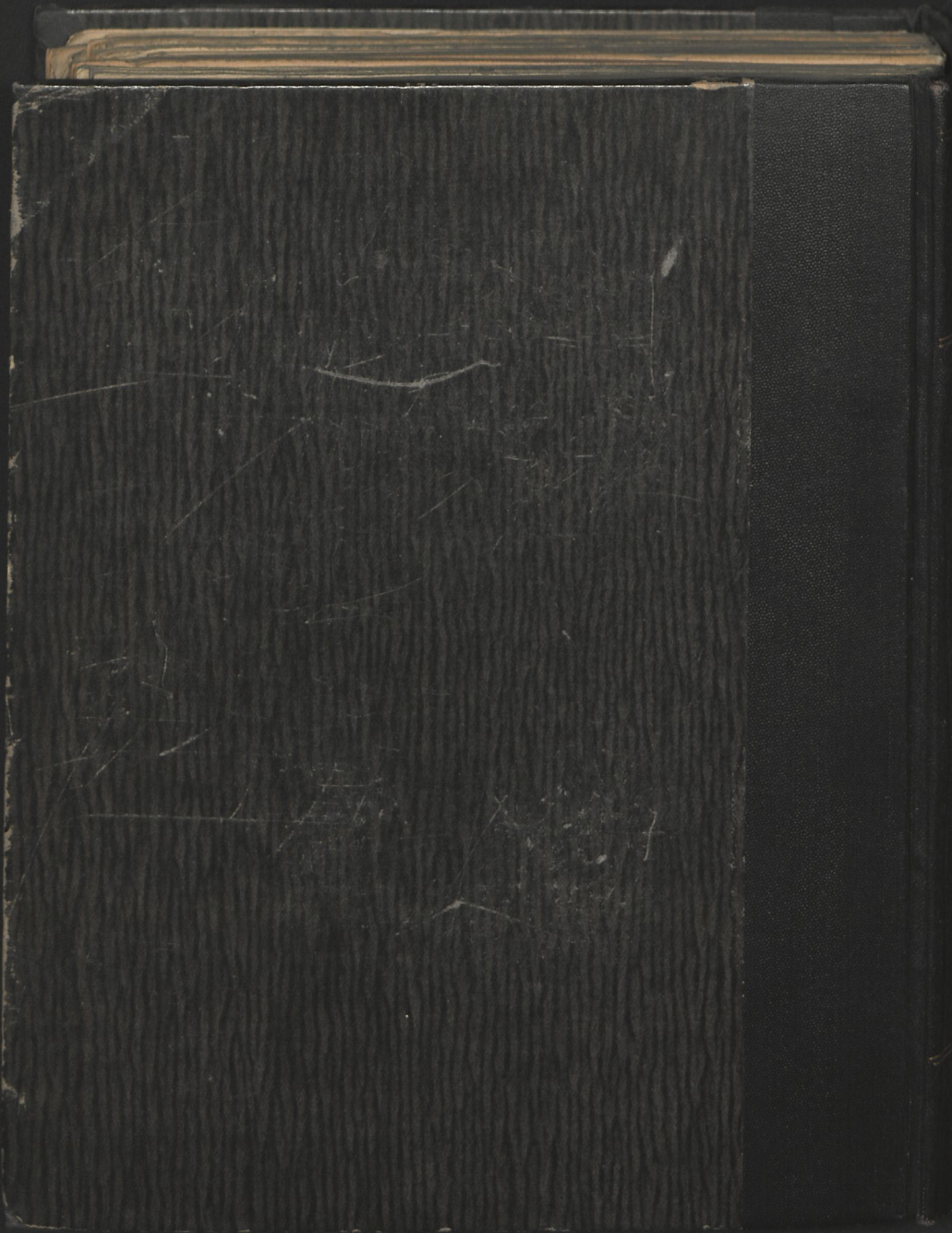
ULB Halle
004 453 824

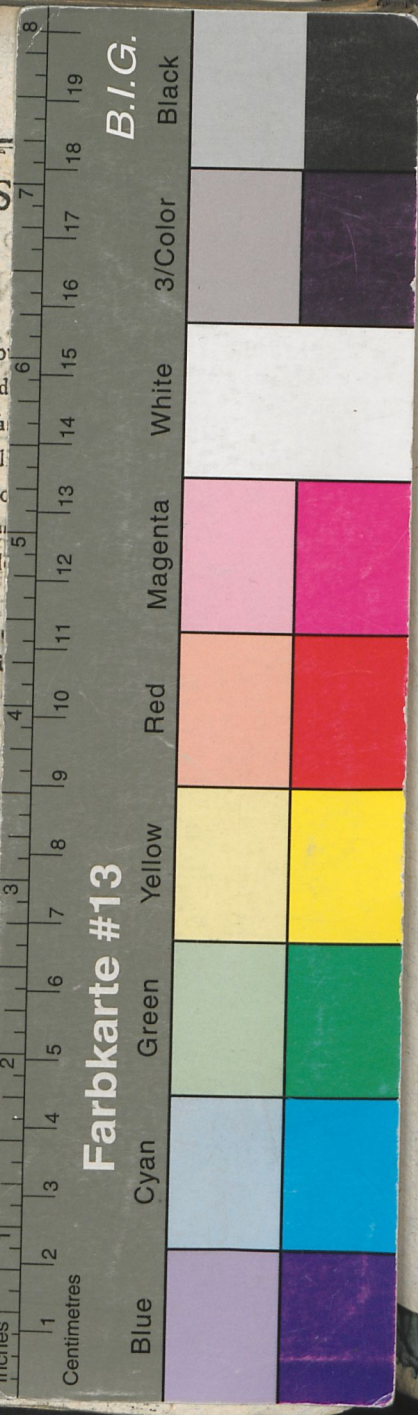
3

Sb

1762, 5te 40.
18

DISSERTATIO
MEDICO-FORENSIS

DE
PARTV LEGITIMO

QVAE
SVMMI NVMIJIS AVSPICIS

CONSENTIENTE
GRATIOSA FACVLTA TE MEDICA

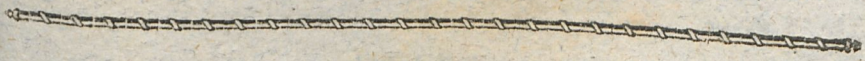
PRAESIDE
CHRISTIANO RICKMANN
MEDICINAE DOCTORE

D. XVI. OCTOBR. MDCCCLXVII

PVBLCICE DEFENDET

IO. GABRIEL GOTTLIEB DOPPELMAIR

BRANDENB. BARVTH.
MEDICINAE DOCTORANDVS.

IENAE

EX OFFICINA HELLERI.

